Incipit ꝓlogus in Ezechielē ꝓphetā.

Ezechiel prophe
ta cũ ioachim rege iuda capti-
uus duct⁹ eſt in babylonem:
ibiq; his qui cũ eo captiui fue
rant prophetauit penitētibus
ꝙ ad hieremię vaticiniũ ſe vltro adverſa-
rijs tradidiſſent. ⁊ videret adhuc vrbē hie-
roſolymā ſtare quā ille caſuram eſſe p̄dixe-
rat. Triceſimo autē ętatis ſuę anno ⁊ capti
uitatis qnto. exorſus eſt ad cōcaptiuos lo-
qui. Et eodē tēpore licet poſterior hic i cal-
dea: hieremias in iudęa prophetauerunt.
Sermo eius nec ſatis diſert⁹ nec ad mo-
dum ruſticus ē: ſed ex vtroq; medię tēpera-
tus. Sacerdos et ipe fuit ſicut hieremias.
principia voluminis et finem magnis ha-
bens obſcuritatib⁹ iuoluta. Sz ⁊ vulgata
eius editio nō multum diſtat ab hebraico.
Unde ſatis miror quid cauſę extiterit: vt ſi
eoſdem in vniuerſis libris habem⁹ interp̄-
tes: in alijs eadē. in alijs diuerſa tranſtule-
rint. Legite igit̄ et hũc iuxta trāſlationē no
ſtram. qm̄ ꝑ cola ſcriptus et comata mani-
feſtiorem legētibus ſenſum tribuit. Si aũt
amici mei. et hunc ſubſannauerint. dicite
eis ꝙ nemo eos compellat vt ſcribant. Sz
vereor ne illud eis eueniat qđ grece ſignifi
cantius dicit̄ vt vocentur fagolidori. quod
eſt manducantes ſenecias.

Origenes

Non omnis captiuus ꝓpter peccatũ ſuũ captiu⁹.
Populus ꝑ peccato tradit̄ nabuch. in babi-
lonem ducit̄. et ꝓphete cũ eis. et viri ſancti. vt i
eis captiui ꝯſolatōem et ammonitōez haberēt. et corre
cti in patriā redirent. aliter em̄ nō peniterēt. Excruciat
deus nocentes ſ; vt pater tormentis dementiam miſcet.
In egiptijs quoq; hoc attende. Voluit eos punire. ſed
irā ſuā tempauit. Unde ioſeph in egiptũ deſcēdit. pha
rao ſomnium vidit. et multa hmōi p̄miſit. vt ꝓuiderent
ſibi. Amat nos deus etiā irat⁹. Sed ꝑuuli nō poſſunt
cũ emolumēto ſcire ꝙ ament̄ a pr̄e. Uñ. O magna mul-
titudo. d. t. d. q. a. t. t. nō amātib⁹. Cũ ḡ audieris đ po-
puli captiuitate: crede quidē ſcđm fidē hyſtorię. ſ; in ſigni
ficationē rei alteri⁹ p̄ceſſiſſe. Tu em̄ qui fidelis vocaris.
qui i hieruſalē cōmoraris. ſi peccaueris: nabuch. i. dya-
bolo tradit⁹ in babilonē. i. in ꝯfuſionē duceris. ſi peni-
tentiā egeris mittet̄ tibi eſdras. i. adiutor. ſ. verbũ iuuās
qui te reducat ⁊ hieruſalē edificare faciat. In adā enim
omnes moriunt̄: et i chriſto oēs viuificantur. Fuit aũt
adā in ꝑadiſo. ſ; ſerpēs captiuauit eũ. et đ paradiſo eie-
cit. et venit in locũ lacrimarũ. Serpens hoſtis ꝯtrarius
veritati. nō tñ a principio. neq; ſtatim ſupra pect⁹ et vē
trem ſuũ ambulauit. Sicut adā et eua nō ſtatim pecca-
uerunt. ita et ſerpēs aliqñ nō ſerpēs cũ in ꝑadiſo delici-
arũ moraret̄. Deus quippe mortē nō fecit. nec maliciam
opatus eſt. liberũ arbitriũ et hōi et angelo ad vniuerſa
ꝑmiſit. Alij ḡ ꝑ arbitrij libertatē ad bonoꝝ aſcenderũt
ſummitatē. alij in malicię ꝓfundũ corruerũt. Meli⁹ aũt
fuit vnũquēq; derelictũ ꝓprio arbitrio niti. laborare et
ꝑ bona opa eſſe ſibi cauſaz ſalutis q̄z dormientē ⁊ ocio
ſum in terrena ꝓſperitate quieſcere. ezechiel fili⁹ homīs
figura chriſti qui p̄dicat captiuis remiſſionē.

Gregori⁹. Prophetie tpa tria ſunt. p̄teritũ. p̄ſens. ⁊
futurũ. ſ; in duob⁹ ꝓphia ethimologiā ꝑdit. q̄ ꝓphia di
cta. ꝙ futura p̄dicat. cum de p̄terito vel de p̄ſenti agit
nois ſui rōem amittit. qr ea dicunt̄ q̄ p̄terita vel p̄ſen-
tia ſũt. Prophetia de futuro. Ecce virgo concipiet et
pa. fi. De p̄terito. In pĩcipio creauit de⁹ ce. et ter. De p̄
ſenti qua paul⁹ dicit. Si aũt oēs ꝓphet: intret aũt quis
infidelis aut ypocrita ⁊c. vſq; ad occulta cordis ei⁹ ma
nifeſta fiũt. in quo notat̄ p̄ſentia ꝓphari. Unde aīad-
uertitur: qr ꝓpha dicit̄. nō qr p̄dicit futura. ſ; qr prodit
occulta. Rem quippe ſic̄ in futuro ab oculis noſtris ſub
trahunt tpa: ita in p̄ſenti ſubtrahit cā. Preſens em̄ co
gitatio abſcondit̄ in latenti corde. Aliqñ aũt res ꝑ ab-
ſentē tegit̄ locũ q̄ nudat̄ ꝑ ſpm̄. ⁊ ibi eſt p̄ſens ꝓphantis
animus vbi nō eſt corp⁹. Unde ad gieçi helyſeus No-
ne cor meũ erat in p̄ſenti. quando reuerſus eſt homo in
occurſum tibi.

Sciendũ quoq; qr ꝓphię tpa inuicē ſibi ꝯcinunt ad
ꝓbatōem. vt ex futuris p̄terita: ex p̄teritis futura ꝓbent̄
Cũ em̄ de p̄terito dixiſſet moyſes. In principio creauit
de⁹ ce. et ter. De futuro q̄z in fine libri in ꝑſona iacob ꝑ-
miſcuit dicens. Nō auferet̄ ſceptꝝ đ iuda ⁊c. Qui etiā
ꝑſemetip̄m ait. Prophetā ſuſcitabit vobis dñs deus
vr̄ de frīb⁹ vr̄is. tāq; me ip̄z audietis. Ut dũ impleret̄
quę futura p̄dixit: de p̄terito vera dixiſſe crederet̄.

Ex p̄teritis q̄z futura ꝓbant̄. Unde rex babilonis a
magis et ariolis ſuis nō ſolũ interpretatōem ſomnij ſed
etiā ipſuz ſomniũ queſiuit. ſ. vt ex p̄terito colligeret. qđ
certũ de futuro teneret. Daniel aũt vtrũq; dixit. ⁊ ex p̄
teritis q̄z vera de futuro diceret oñdit

De modis q̄z et qualitatib⁹ ꝓphię diſſeram⁹. Spũs
quippe ꝓphię nec ſemꝑ
nec eodē modo animũ
ꝓphetę tangit. Aliqñ
ex p̄ſenti tangit et nō
ex futuro. aliqñ ex fu-

Prophetia autē p̄ſentis
nec futuri atteſtatione in-
diget nec p̄teriti.

turo et nō ex p̄ſenti. aliqñ ex p̄ſenti et ex futuro. aliqñ ex
p̄terito et p̄ſenti ⁊ futuro. aliqñ ex p̄terito ⁊ ñ ex futuro
aliqñ ex futo ⁊ nō ex p̄terito. aliqñ in p̄ſenti ex ꝑte tāgit
et ex ꝑte nō tangit. ⁊ in futuro ſimiliter. Ex p̄ſenti tāgit
et nō ex futuro. Unde iohānes venientē dñm videns
ait. Ecce agnus dei ⁊c. Sed cũ moritur⁹ eſſet miſſis di-
ſcipulis requiſiuit dicēs. Tu es qui venturus es. an aliũ
expectamus. In quib⁹ verbis oſtendit̄ quia dñm veniſ
ſe nouerat. ſ; an ꝑ ſemetipſum ad apienda inferni clau-
ſtra deſcenderet dubitabat. Aliqñ vero ex futuro tan-
git et nō ex p̄ſenti. Unde yſaac q̄ filio ſuo iacob longe
poſt futura erant nunciauit. quis aũt eſſet ſcire non po-
tuit. Aliqñ ex p̄ſenti pariter ⁊ futuro. Unde iacob qui
caligantib⁹ oculis nepotes dinoſcere non poterat: quis
maior eſſet: quis ve minor. ductis in obliquum brachijſ
dexterā minori. ſiniſtrā maiori impoſuit. Unde p⁹ ait
Scio fili mi ⁊c. Et iſte quidē erit in populos ⁊c. Sic ꝓ
phetę aggei animũ ex p̄ſenti pariter et futuro ꝓphetię
ſpũs tetigerat cũ caligantib⁹ oculis eam quę ſe eſſe aliaz
ſimulabat. et vxorē hieroboam eſſe cognouit. et qđ fu-
turũ ei erat aperuit dicēs. Ingredere vxor hieroboam
quare te eſſe aliā ſimulas ⁊c. Aliqñ aũt ex p̄terito et p̄-
ſenti et futuro. ſicut elizabeth ad ſe venire mariā cōſpi-
ciens: ꝙ incarnatũ verbũ i vtero geſtaret agnouit. eāq;
dñi ſui matrē vocauit dicens. Unde hoc mihi vt ve-
niat mater dñi mei ad me. De cu⁹ ꝯceptōe ꝑ angelum
ad ioſeph dicit̄. Qđ em̄ in ea natũ eſt de ſpũſancto ē.
Que ſcz elizabeth dicit. Beata quę credidiſti qm̄ ꝑfi-
cientur ea quę dicta ſunt tibi a dño. Hic apte oſtēdit
quia quę angelus ad mariā dixerat ꝑ ſpm̄ agnouit et
quę in futuro ſequerent̄ p̄uidit. Aliqñ ex p̄terito tāgit
et nō ex futuro. Unde paulus. Scđm reuelatōez notũ
mihi factũ eſt ſacramentũ. Qui tñ hoc ipſum euange-
lium p̄dicatur⁹. cũ aſcenderet hieruſalē ait. Ecce ego al-
ligatus ſpiritu vado in hieruſalē quę in ea futura mihi
ſunt ignorās. Hoc em̄ euāgelij ſacramentũ eſt: quia vni
genitus patris incarnatus eſt. ꝑfectus homo factus eſt.

crucifixus·mortuus·⁊ ſepultus·tercia die reſurrexit·die
quadrageſima in celũ aſcendit·et ſedet in dextera pr̃is·
Euangelium itaq; cognouit·ſed ꝙ ꝓ eo paſſurus eſſet
ignorauit·Unde ait. Niſi q2 ſpũſſanctꝰ ꝑ omnes ciuita
tes ꝓteſtat᷑ mihi dicens. Q̃m vincula et tribulatõnes
me manent. Ubi apte oſtendit᷑ ꝙ ea que ipſi futura eſ
ſent vel erant alij reuelata eſſent. nõ aũt ipſi. Unđ ait.
agabus. Virũ cuiꝰ zona hec eſt ita alligari oportet in
hieruſalẽ. Aliq̃n ex futuro tangit ſpũs et nõ ex p̃terito·
ſicut ei cui de manubrio excuſſiꝫ ferrũ ceciderat inq̃t he
lyſeus. Ubi cecidit. Et monſtrato loco imiſit lignum et
natauit ferrũ. Aliq̃n vero in p̃ſenti ex ꝑte tãgit et ex ꝑ
te nõ tangit. Unde miſſi a cornelio milites: petro ſunt
ꝑ ſpm̃ nunciati. q2 ſpũs dixit ei. Ecce tres viri querunt
te. Ad quos deſcendens ait. Que cauſa eſt ꝓpter quã
veniſtis. Unde apit᷑ q2 cauſam a ſpũ nõ audierat. Ali
quando in futuro ex ꝑte tangit·et ex ꝑte nõ tangit. Si
cut filij ꝓphaꝝ đ auferẽdo helyã ad helyſeũ dicit. Nũ
quid noſti ꝙ hodie tollat dñs dñm tuũ a te. Quo tñ
ablato in rupibus et vallibus querentes eum ſe diſper
gunt. Sciebant eñ qđ tolli poſſit. ſ; neſciebãt ꝙ inueni
ri nõ poſſet. Unde idẽ helyſeus dixit regi iſrael. Per
cute iaculo terrã. Et cũ ꝑcuſſiſſet trib; vicib; et ſtetiſſet
iratus ꝯtra eũ ait. Si ꝑcuſſiſſes quinquies aut ſexies ſi
ue ſepties et ꝑcuſſiſſes ſyriã vſq; ad ꝯſummatõem·nũc
aũt trib; vicib; ꝑcuties eã. Nouerat eñ q2 totiẽs ꝑcute
ret ſyriam quotiens terrã. ſ; nõ quotiẽs ꝑcuteret terrã·
Sic ſamuel vngendũ nouerat dauid· ſ; tñ dicebat. au
diet ſaul et interficiet me. Dauid quidẽ vixit et occiſuſ
non eſt ⁊c̃.

¶ Sciendũ quoq; ꝙ alij ꝓphe ex ꝓximo tangunt᷑ ⁊ nõ
ex longinquo. alij ex longinquo et nõ ex ꝓximo. alij ex
vtroq;. Nõ de longinquo ſ; de ꝓximo ſamuel tactꝰ aſi
nas inuentas nunciabat. ſalẽ regẽ p̃dixit futurũ ꝙ da
uid ei ſuccedit p̃dicit. ſ; ꝙ pater eterni regis futurꝰ ſit ñ
p̃dicit. Quidã aũt de longinq̃ et nõ de ꝓximo tangũtur
ꝓphie ſpũ. ſicut dauid incarnandũ de iudea verbũ dei
nouerat dicẽs. Homo factꝰ eſt in ea. et ipſe f.e.a. tñ m̃
ta euicino nõ intellexit. ſicut ſeruũ miphiboſeth ſibi cõ
tra dñm ſuũ mentientẽ ⁊ amaſe ꝓmittẽs ait. Hec faciat
mihi deꝰ et hec addat·ſi nõ magiſter militie fueris co
ram me om̃i tp̃e ꝓ ioab Quid ſequeret᷑ ignorans·ama
ſa eñ nec princeps militie fuit. et ꝑ ioab vitam finit. Et
cũ templũ deo ꝯſtruere voluit ꝓphaꝫ aliũ ꝯſuluit. Qui
dã vero ⁊ ex longinquo tangunt᷑ et ex ꝓximo. vt yſaiaſ
longe eñ poſt futura p̃nunciat. Ecce vir. ꝯci. ⁊c̃. Et ali
bi. Paruulꝰ eñ natꝰ eſt nobis ⁊c̃. Idem euicino ſpiri
tu ꝓphie de ezechia rege ait. ꝙ de infirmitate ſua ſurge
ret et quot ãnis poſtea viueret. Aliquãdo ꝓphie ſpũs
ꝓphis deeſt. quatinꝰ cũ hũc nõ habẽt agnoſcãt ſe ex do
no habere cũ habẽt. Unđ helyſeꝰ cũ flentẽ ſunamitẽ a
pedib; ſuis ꝑ giezi aucelli ꝓhiberet: dixit. Dimitte illam
aĩa eñ eius in amaritudine eſt·⁊ dñs celauit a me· ⁊ nõ
indicauit mihi. Sic q̃z cũ ioſaphat eũ de futuris requi
reret·⁊ ꝓphie ſpũs ei deeſſet. pſaltẽ fecit applicari vt ad
ſe ꝑ laudẽ pſalmodie deſcẽderet ⁊ ſe de vẽturis repleret
Cũ eñ vox pſalmodie ꝑ intentõeꝫ cordis agit᷑. ꝑ hanc
omnipotenti deo ad cor iter p̃parat᷑. vt intente mẽti vel
ꝓphie miſteria vel cõpunctõnis grãm infundat. Unde
Sacrificiũ lau. ho. m. ⁊c̃. Et alibi. Cantate dño·pſalmũ
di. no. e. ⁊c̃. Quia aũt ꝓphie ſpũs nõ ſemꝑ adeſt ꝓphetiſ
vir dei indicat·qui ꝯtra ſamariã miſſus mala que ven
tura erant nũciauit. Sed ꝓhibitus a dño in via come
dere·falſi ꝓphete ꝑſuaſione deceptus eſt. Quẽ fallax ſer
mo nõ decepiſſet ſi ſpm̃ p̃ſentẽ habuiſſet

¶ Sciendũ quoq; eſt ꝙ ꝓphete ex magno vſu ꝓphetã
di quedã ex ſuo ſpũ ꝓferunt ⁊ ſe ex ſpũſancto ꝓferre ſu
ſpicant᷑. Sed q2 ſancti ſunt ꝑ ſpm̃ citius correcti· ab eo
que vera ſunt audiunt ⁊ ſemetipſos qui falſa dixerunt
rep̃hendũt. Nathan eñ vir ſanctus dauid regẽ aperte
de culpa rep̃hendit ⁊ que ei ventura eſſent nũciauit· et
de templo edificando req̃ſitus ait. Omne qđ eſt in cordꝫ
tuo vade ⁊ fac·quia dñs tecũ eſt Sed poſtea audiuit a
dño. Uade ⁊ loquere ad ſeruũ meũ dauid. Hec dicit
dominꝰ deꝰ. Nunquid tu edificabis mihi domũ ⁊c̃.

¶ Inter ꝓphetas veros ⁊ falſos hec eſt differẽtia. Ve
ri ſi quid aliquãdo ꝑ ſpm̃ ſuũ dicũt ꝑ ſpm̃ſanctũ erudi
ti ab auditoꝝ mentib; citius euellũt·falſi in ſua falſita
te perdurant

¶ Notandũ autẽ q̃m dñs ad ꝓfectũ hominũ ire ſue
moderamina diſpenſat. Iſraeliticꝰ ꝓplus conditori ſuo
deliquerat·ideo ĩ captiuitate regi babylonio ſeruiebat·
cũ quo ezechiel ꝓpheta ĩ captiuitate mittit᷑. quẽ diuina
grã ita ſibi placabilẽ reddidit. vt ꝑ eũ ventura p̃diceret
et afflictis ꝯſolatõem daret·Conſideremꝰ ẽ ſi poſſimuſ
quanta eſt diſpenſatio ſuꝑne pietatis. Sic iratꝰ eſt do
minus ꝓplo ſuo vt nõ oĩno iraſceret᷑. Ideo in captiuita
tem ꝓplm tradidit. ſ; quia nõ oĩno electos ſuos cum illo
miſit·vt ex vna eadẽq; re ⁊ carnalib; daret purgatõis
flagellũ ⁊ ſpũalib; virtutis incrementũ ⁊ ſic iniuſtis ira
ſceretur vt eos ꝑ iuſtoꝝ ꝯſortiũ ꝯſolaret᷑·ne ſi oĩno deſe
reret nullus poſt culpã ad veniã rediret. Sic quoq; po
pulo cui ꝓpter deſperatõeꝫ iratꝰ fuerat ꝑ moyſen dicit.
Nolite aſcendere neq; pugnetis·nõ eñ ſum vobiſcum·
ne cadatis corã inimicis veſtris·o ineffabilia diuine pie
tatis viſcera cũ eis nõ erat vt vicerẽt·⁊ cũ eis erat ne pe
rirent·ſic paruulo delinquenti irata mater ſi in p̃ceps
ire reſpexerit: accurrit·manum tendit·ire oblita pietate
plena.

¶ Gregorius. Uſus ꝓphetice locutõnis eſt· vt priꝰ ꝑſo
nam: tem pꝰ: locũq; deſcribat· vt ad veritatẽ ſolidꝰ oſtẽ
dendam ante radicẽ hyſtorie figat· ⁊ poſt fructus ſpũs
ꝑ ſigna ⁊ allegoriã ꝓferat. Hoc facit ezechiel dicẽs. Et
factũ eſt in anno tri. ⁊c̃. Sciendũ aũt ꝙ viſioni intime
v̾ba que ꝓtulit copulauit·ſic incipiẽs. Et factũ eſt· ſub
iungit eñ qđ exteriꝰ loqui inchoat. ac ſi illđ foris ſit qđ
intꝰ videbat. Idẽ. In triceſimo anno q2 ſermo doctrine
nõ ſuppetit niſi in etate ꝑfecta. Unde ⁊ ſaluator in duo
decimo ãno ĩ templo interrogat·nõ docet·vt nõ p̃ſumãt
hoĩes in infirma etate p̃dicare. Diſcit in terra ·q2. ſem
per angelos docet in celo. Unde moyſes. Nõ arabis ĩ
primogenito bouis. i. in bona oꝑatõe prime etatis nõ
p̃ſumas offm̃ p̃dicatõis·nec vomere nouelle ſigue ꝓ
ſcindere t̃rã alieni cordis. Hieremiaſ tñ ⁊ daniel ꝓphie
ſpm̃ pueri acceperũt· ſ; miracula ad exemplũ oꝑatõnis
trahẽda nõ ſũt·aliud eñ ẽ qđ doctrine vſu ⁊ diſciplĩa
diſcimꝰ: aliud ẽ qđ đ miraculo ſcimꝰ. Idẽ. Iuxta flu·co·
⁊c̃. Ezechiel. i. fortitudo dei. ſ. filiꝰ qui virtꝰ ⁊ ſapĩa dei·
et filius huçi. i. de ꝓplo iudeoꝝ ꝑ peccato ꝯtempto natꝰ
venit iuxta flu. co. Incarnatꝰ eñ peccatorib; ꝓpinquare
dignatꝰ eſt·qui iniq̃tate grauati ad celeſtia nõ poterãt
ſubleuari. Chobar naq; graue interp̃tat᷑. Genꝰ v̾o hu
manũ ⁊ graue eſt ꝑ iniquitatẽ· ⁊ fluit ꝑ mutabilitatem.
In terra chaldeoꝝ qui captiuãtes vel quaſi demones.
peccatores aũt quaſi demones· ⁊ ſe ⁊ alios captiuãt· cũ
natura hoĩes ⁊ rõnabiles eſſe debeãt.

¶ Hieronimꝰ Ezechielis difficltatẽ: hebreoꝝ mõſtrat
traditio. Niſi eñ quis apđ eos ſacerdotalis miniſterij
etatem. i. xxx. annos impleuerit. nec principia geneſeos.
nec cantica canticoꝝ·nec exordiũ ezechielis vel finẽ lege
re ꝑmittit᷑·vt ad plenã ſciam ⁊ miſticos intellectꝰ ꝑ lenã
humane nature tp̃s accedat

¶ Hieronimꝰ. In·xxx·ãno nõ etatis ꝓphete vt putãt·
nec iubilei qui eſt annus remiſſionis: ſed a duodeuige
ſimo anno ioſie regis iuda q̃ndo inuentus eſt liber deu
teronomij in templo vſq; ad q̃ntũ captiuitatis annum
ioachim cognomẽto iechonie qui cũ matre ductus ẽ in
babylonẽ cũ daniele ⁊ trib; pueris ⁊ ezechiel qui eſt de
tribu iude ꝑima captiuitas q̃ndo ſtillauit ira dei ſuꝑ
omnẽ hieruſalẽ.

¶ Al. Dñs in. xxx. anno etatis ſue ad baptiſmũ pue
nit in quarto menſe. i. ianuario. ſ. anni principio ſ;m ro
manos·hebrei vero niſan. i. aprilem menſem nouorum
primum faciũt·in quo paſcha celebrare·greci martium·